

51% ♀

ŽENSKA MREŽA HRVATSKE
Kralja Držislava 2, 10000 Zagreb
Tel/fax: 4551 142; 091 542 60 34

Zagreb, 15.07.2015.

SVIM MEDIJIMA

Predmet: 61. sjednicu Odbora za eliminaciju svih oblika diskriminacije žena Ujedinjenih naroda, izvještaj Hrvatske o provedbi CEDAW konvencije

Poštovane/-i,

obraćamo vam se vezano za 61. sjednicu Odbora za eliminaciju svih oblika diskriminacije žena Ujedinjenih naroda, održanoj danas u Ženevi.

Hrvatska je bila u obvezi podnošenja izvještaja o provedbi Konvencije za eliminaciju svih oblika diskriminacije žena još 2009. godine.

Ženska mreža Hrvatske slala je upite od 2009. godine u nekoliko navrata Vladinom uredu za ravnopravnost spolova vezano za pripremu izvješća, ali nije dobila nikakav odgovor. Izvještaj je podnesen CEDAW odboru tek 2013., godine, što znači da je Vlada zakasnila s izvještajem cijelo jedno izvještajno razdoblje. Informaciju od Ureda da je Izvještaj objavljen, dobile smo tek 2015. godine kada je ta informacija objavljena na stranicama UN-a. Nevladine organizacije nisu konzultirane za vrijeme pripreme Izvještaja, iako je to preporuka Odbora.

Ženska mreža Hrvatske podnijela je CEDAW odboru Izvještaj u sjeni, te su tri predstavnice Mreže, Mirjana Kučer iz Domina – Split, Valentina Andrašek iz Autonomne ženske kuće Zagreb i Sanja Juras iz Lezbijske grupe Kontra, prezentirale izvještaj CEDAW odboru u Ženevi.

Za vrijeme sjednice, članice CEDAW odbora postavile su cijeli niz pitanja vezano za prava žena u Hrvatskoj, s obzirom na područja diskriminacije definirana Konvencijom. Međutim, brojna Vladina delegacija na čelu s Helenom Štimac-Radin, predstojnicom Ureda za ravnopravnost spolova nije odgovorila praktički ni na jedno pitanje. Pitanja su ili u potpunosti ignorirana, ili su predstavnice/-i Vlade davali odgovore koji nemaju veze sa sadržajem pitanja ili namjerno pokušavali manipulirati podacima. Također, u nekim trenutcima se dobivao dojam da predstojnica Vladinog Ureda ne razumije osnovne koncepte ravnopravnosti spolova.

Nakon uvodnog izlaganja Helene Štimac-Radin, raspravu je otvorila posebna izvjestiteljica za Hrvatsku Ruth Halperin-Kaddari pitanjem kako Hrvatska kao sekularna država misli braniti ženska prava od negativnog utjecaja Katoličke crkve i potpisanih Vatikanskih ugovora.

Odbor je naglasio negativan utjecaj Crkve, nedjelotvornost postojećih mehanizama, odnosno zakona za ravnopravnost spolova i suzbijanje diskriminacije te lošu primjenu posebnih mjera protiv diskriminacije žena.

Vezano za političku participaciju žena, članice Odbora izrazile su zabrinutost zbog uvođenja preferencijalnog glasovanja koje poništava u potpunosti učinak kvota za izborne liste i postavile pitanja uvođenja kvota za ulazak u Sabor (princip «rezervinah mjesta»), odnosno zašto sistem preferencijalnih glasova nije uveden unutar kvota od 40%, kako bi se osigurala zastupljenost žena u Saboru.

Postavljeno je pitanje konkretnog roka za ratifikaciju Istambulske konvencije Vijeća Europe o prevenciji i borbi protiv nasilja prema ženama i nasilja u obitelji, kao i pitanje vrlo negativne prakse dvostrukih uhićenja u slučajevima partnerskog nasilja, gdje uz nasilnika i žrtve bivaju uhićene, a kojim se dodatno ugrožavaju žene žrtve nasilja u obitelji, jer zbog straha od uhićenja, neće prijavljivati nasilje.

U raspravi o edukaciji izražena je zbrinutost zbog malog broja sati seksualnog odgoja u školama što dovodi u pitanje seksualno odgovorno ponašanje mladih.

Članice CEDAW odbora izrazile su zabrinutost jer bolnice u Hrvatskoj ne rade pobačaje na zahtjev žena, pod izlikom priziva savjesti te su upitale hrvatsku delegaciju što Hrvatska radi kako bi se ženama osiguralo pravo na pobačaj u svim za to licenciranim bolnicama. Također su izrazile zabrinutost zbog dostupnosti kontracepcijskih sredstava, uključujući kontracepcijske tablete za dan poslije – ellaOne. Članice Odbora su upozorile također da Zakon o medicinskoj oplodnji uskraćuje pravo na medicinsku oplodnju ženama koje žive u istospolnim zajednicama i ženama bez partnera koje nisu neplodne, te su upitale što Hrvatska namjerava učiniti kako bi ukinula tu diskriminaciju.

U raspravi vezano za provedbu anti-diskriminacijskog zakonodavstva, članice su naglasile da Hrvatska ima dobar zakonodavni okvir, međutim da postoje značajni problemi u primjeni. Posebno su se osvrnule na problem primjene zakonodavstva vezano za slučajeve diskriminacije i nasilja nad lezbijkama. Izrazile su zabrinutost zbog problema u postupanju policije, državnih odvjetništava i sudova. Naglasile su da se događa da policija ne štiti žrtve, već pogoduje počiniteljima. Posebno su se osvrnule na slučaj diskriminacije u osnovnoj školi Bartol Kašić iz 2009. godine za koji hitna procedura traje već šest godina, a Vrhovni sud do danas nije donio odluku.

Iako je Hrvatska pohvaljena za izvanredne zakone, više puta je naglašeno pitanje njihove primjene, odnosno konkretnih pozitivnih promjena za žene, odnosno ravnopravnost spolova. Za nekoliko dana, nakon završetka 61. sjednice znat ćemo koje su preporuke Odbora za Hrvatsku te hoće li njihova primjena kroz naredno četverogodišnje razdoblje značiti za žene lakši pristup pravima koja im pripadaju i stvarno poboljšanje položaja u društvu.

Za Žensku mrežu Hrvatske

Koordinatorice:

Sanja Juras

Mirjana Kučer

Nela Pamuković

Biserka Močinović

Đurđica Kolarec